

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

18. oktober 2002

Vindmølleindustriens kommentarer til Regeringens udspil Liberalisering af energimarkederne og den tilhørende baggrundsrapport, september 2002.

Vindmølleindustrien har modtaget Regeringens udspil om liberaliseringen af energimarkederne i høring og har følgende kommentarer til indholdet.

Generelt

Vindmølleindustrien bemærker med tilfredshed, at regeringen er opmærksom på de uheldige effekter af den fejlslagne liberalisering af elmarkedet i Californien. Vi er enige i, at der er behov for stabile rammer for investeringerne, så markedskræfterne kan sikre en effektiv tilpasning mellem udbud og efterspørgsel. Specielt for de kommende havmølleparker i Danmark er det af afgørende betydning, hvordan rammevilkårene udformes. Vi afventer derfor regeringens forslag til, hvordan den videre udbygning med havmølleparker kan ske efter afholdelse af udbud.

Vi er imidlertid bekymrede for, at energireformpartiernes politiske udspil af 19. juni netop kan føre til californiske tilstande på elmarkedet, såfremt aftalen fortolkes meget snævert.

Den udmeldte maksimumpris på 36 øre/kWh svarer nogenlunde til gennemsnitsomkostningerne pr. kWh for et nyt gasfyret kraftværk. Det er svært at forestille sig, at kommercielle kraftværker vil acceptere maksimumpriser, og en maksimumpris kan vanskeligt forenes med et frit elmarked. Det viser markedet i Californien med al tydelighed¹.

¹ Se Vindmølleindustriens syn på den kommende havmøllelicitation på:
<http://www.windpower.org/da/news/index.htm>

Forsyningsikkerhed

I den hidtidige offentlige debat har elmangel tilsyneladende været vanskeligt for debattørerne at forholde sig til. De seneste år har været præget af overproduktion pga. usædvanlig megen nedbør i Norge og Sverige og deraf følgende lave elpriser.

Som regeringen rigtigt påpeger (side 19 i baggrundsrapporten), har de nordiske systemansvarlige netselskaber via organisationen Nordel påpeget, at elmarkedet kan imødesæ stigende problemer med at dække efterspørgslen. I år med lidt nedbør mangler der ca. 40 TWh (120% af Danmarks elforbrug i 2001). Ekstreme tørår – eller to tørre år efter hinanden – vil ifølge de systemansvarlige medføre en »særdeles alvorlig ubalance.«

I skrivende stund mangler der 13-14 TWh i de norske og svenske vandmagasiner, og elprisen er på en måned steget med 14 pct.² Det kan rette sig næste år, men situationen kan lige så vel blive forværret.

Regeringen erkender dette problem og undersøger bl.a. muligheden for at forstærke netforbindelserne til vore nabolande. Men, som regeringen korrekt påpeger, er der tegn på, at også kontinentet vil begynde at opleve kapacitetsknaphed inden for en overskuelig årrække.

Alene ud fra et forsyningsikkerhedsmæssigt synspunkt er der således meget at hente ved en fortsat udbygning med vindkraft. Vindmøller og den nordiske vandkraft komplimenterer hinanden godt, fordi vandmagasinerne fungerer som batterier eller ellagre for vindkraften.

Dertil kommer, at produktionsomkostningerne på vindkraftanlæg er uafhængige af udviklingen i olie- og gaspriserne. Omkostningerne ved Danmarks elforsyning vil derfor med øget brug af vindkraft og anden vedvarende energi blive mindre sårbar overfor prisudviklingen på fossile brændsler. I øjeblikket drejer diskussionen på det amerikanske elmarked sig i høj grad om, at elkunderne er alt for kraftigt eksponerede overfor risikoen for stigende gaspriser.

Oveni skal lægges de miljø- og eksportmæssige gevinster af den videre udbygning med vindmøller – fortrinsvis til havs. Der er et stykke vej endnu, før Danmark opfylder regeringens nationale målsætning om at reducere CO₂-udslippet med 20 pct. mellem 1988 og 2005. I 2001 lå Danmarks (korrigerede) CO₂-udslip knap 12 pct. under 1988-niveauet. 70 pct. af denne reduktion kan tilskrives de danske vindmøller.

² »Høje elpriser straffer kontraktløse firmaer«, Dagbladet Børsen, s. 6, 18/10/02.

Udeladte miljøomkostninger

Det mest bemærkelsesværdige i regeringens udspil om en liberalisering af energimarkederne er det, der ikke står. Vindmølleindustrien er forundret over, at regeringens hensigt om at arbejde for, at prisen på energi skal afspejle de reelle produktionsomkostninger, herunder miljøomkostningerne³, ikke er inddraget i regeringens udspil til liberalisering af energimarkederne.

I stedet fremføres omsættelige CO₂-kvoter som universalløsningen, når det gælder prisfastsættelse af miljøomkostninger ved energiproduktion. Men prisen på CO₂-udledning afspejler langt fra de miljømæssige omkostninger (eller eksterne omkostninger), som energiproduktionen koster samfundet.

En undersøgelse i forbindelse med EU-kommissionens 10-årige Extern-E projekt viser at, hvis de miljømæssige omkostninger blev medregnet vil omkostningerne ved at producere elektricitet med kul og olie i EU i gennemsnit være dobbelt så høje og omkostningerne ved elproduktion med gas 30 pct. højere, end det er tilfældet i dag.

De miljømæssige omkostninger ved dansk kulkraft ligger ifølge undersøgelsen på 30-52 øre/kWh, mens de er 16-22 øre/kWh for dansk gaskraft og under 0,8 øre/kWh for vindkraft i Danmark.

Til sammenligning betaler danske elværker kun en strafafgift på ca. 2,5 øre/kWh (40 kr./ton CO₂) ved overskridelse af CO₂-kvoten. De reelle miljømæssige omkostninger, som samfundet pålægges i form af øgede sundhedsudgifter, arbejdsulykker, arbejdsrelaterede sygdomme, forurening af miljøet, klimarelaterede omkostninger osv., ligger med andre ord mellem 12 og 20 gange over det niveau, som CO₂-kvoten takserer miljøomkostningen fra dansk kulkraft til.

Vindmølleindustrien opfordrer regeringen til, at arbejdet med den videre liberaliseringsproces sker under hensyntagen til regeringens strategi for bæredygtig udvikling og løftet om at arbejde for, at miljøomkostninger afspejles i priserne på elektricitet og anden energi. Dette kan ikke ske ved at benytte internationalt omsættelige CO₂-kvoter og Kyoto-protokollens fleksible mekanismer, fordi disse kun afspejler en brøkdel af de miljømæssige omkostninger ved elproduktion.

³ »Forslag til Danmarks Nationale Strategi for Bæredygtig Udvikling. Fælles Fremtid – udvikling i balance«; Regeringen, april 2002, side 61.

I sin nuværende form er regeringens udspil til liberalisering af energimarkederne ikke i overensstemmelse med principperne om, at forurenere betaler (EF-traktatens artikel 175) og miljøomkostningers internalisering (EF-rammebestemmelser for statsstøtte til miljøbeskyttelse, bl.a. pkt. 10 og 13).

Såfremt regeringen fortsat støtter disse principper, bør disse – i højere grad end udkastet lægger op til – integreres i den fremtidige liberaliseringsproces.

Mærkning af el

Regeringen ønsker at fremskynde indførelsen af en mærkningsordning (certificering) for el produceret på vedvarende energianlæg (side 9).

Vindmølleindustrien finder det besynderligt, at regeringen tilsyneladende udelukkende ønsker en certificering af den vedvarende energi og ikke af de konventionelle elproduktionsformer som kul-, gas- og atomkraft. Det svarer til kun at kræve varedeklarerationer på økologisk producerede madvarer og lade andre fødevarer gå fri.

I den forbindelse kan henvises til Europaparlamentets ændringsforslag samt EU-kommissionens reviderede forslag fremlagt den 7. juni 2002 til ændring af Direktiv om fælles regler for det indre marked for elektricitet og gas. Heraf fremgår:

Energioprindelsesmærkning (disclosure)

Medlemsstaterne skal sikre, at elforbrugerne på deres elregning og i andet kommercielt materiale oplyses om hver energikildes procentvise bidrag til brændselsammensætningen for den leverede elektricitet og hver energikildes relative betydning for CO₂-udledningen.

Vindmølleindustrien foreslår at Regeringen inkluderer certificering af konventionelle elproduktionsformer i en fremtidig mærkningsordning.

Venlig hilsen

Christian Kjær